КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра публічного управління та землеустрою

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ПП 3. УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

2026 - 2027 навчальний рік

Викладач	Мордвінов Олександр Григорович, завідувач кафедри публічного управління та землеустрою, доктор наук з державного управління, професор
Контактний телефон	+38(066)287-69-20
Ідентифікатор та код доступу (Zoom)	350-471-9491, код доступу 12023101
E-mail	mordvinov1202@ukr.net
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=433
Консультації	Консультації проводяться в дистанційному режимі за попереднім погодженням із викладачем через месенджери або електронну пошту, або Zoom

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Галузь знань	G Інженерія, виробництво та будівництво	
Спеціальність	G18 Геодезія та землеустрій	
Освітня програма	Геодезія та землеустрій	
Форма навчання	Очна (денна), заочна	
Мова викладання	Українська	
Курс (рік навчання), семестр	Курс 1, семестр 1	
Цикл підготовки	Професійної підготовки	
Статус дисципліни	Обов’язкова	
Обсяг дисципліни	Кількість кредитів ECTS	4
	Загальна кількість годин	120
	Аудиторних годин	42
	Лекції	24
	Практичні	18
	Самостійна робота	78
Форма контролю	Екзамен	
Попередні компоненти (Пререквізити)		
Паралельні та подальші компоненти (Постреквізити)	ПП 4 Управління земельними ресурсами (курсова робота) ПП 7 Менеджмент природних ресурсів	

МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни:

формування у магістрів спеціальності «Геодезія та землеустрій» теоретичних уявлень про систему управління земельними ресурсами, методи регулювання земельних відносин.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння теоретичних знань про організаційно-функціональну структуру та механізми управління земельними ресурсами;
- вивчення законодавчих та нормативно-правових актів, що регулюють земельні відносини.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- теоретичні та організаційні аспекти управління земельними ресурсами;
- законодавчі та нормативно-правові засади регулювання земельних відносин в Україні;
- функціональні повноваження і компетенцію органів державного управління та місцевого самоврядування у сфері управління земельними ресурсами;
- механізми та методи регулювання земельних відносин.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- працювати із законодавчими та нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, знаходити в них правові норми, необхідні для вирішення певних питань управління земельними ресурсами;
- складати аналітичні довідки та інші документи, в яких узагальнюється практика застосування законодавства та хід реалізації державної земельної політики на місцевому та регіональному рівнях;
- визначати доцільність будь-якого антикризового рішення;
- формувати набір земельно-ресурсних управлінських заходів залежно від соціально-економічної ситуації.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність

Здатність розв’язувати задачі прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері геодезії та землеустрою.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 6. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 2. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань.

СК 9. Здатність розробляти і застосовувати нові стратегічні підходи до вирішення проблем у сфері геодезії та землеустрою.

Програмні результати навчання

РН 1. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері геодезії та землеустрою, достатні для проведення досліджень і здійснення інновацій.

РН 3. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог.

РН 12. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері геодезії та землеустрою до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

РН 14. Критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою, дотичні міждисциплінарні проблеми.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Тема 1. Зміст і структура управління земельними ресурсами

Тема 2. Суб'єкти управління земельними ресурсами в Україні: організаційна структура**,** компетенція, функції

Тема 3. Загальна характеристика механізмів управління земельними ресурсами

РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Тема 4. Землеустрій як головна ланка в системі раціонального використання земель і управління земельним фондом

Тема 5. Контроль за використанням та охороною земель як функція управління земельними ресурсами

Тема 6. Моніторинг земель як функція управління земельними ресурсами

РОЗДІЛ 3. АДМІНІСТРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМ ФОНДОМ

Тема 7. Традиційні адміністративні методи управління земельними ресурсами

Тема 8. Нові методи адміністративного управління земельними ресурсами

РОЗДІЛ 4. ЕКОНОМІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

Тема 9. Компенсаційні виплати за вилучення земель із сільськогосподарського та лісогосподарського обігу

Тема 10. Економічне стимулювання раціонального використання та охорони земель

Тема 11. Оподаткування землі в системі управління земельними ресурсами

Тема 12. Справляння орендної плати за користування земельними ділянками в Україні

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів навчання та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті: http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/5478

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю:

1. Поточний контроль: здійснюється протягом семестру під час практичних і семінарських занять та охоплює оцінювання усних відповідей, доповідей і участі в обговореннях, виконання практичних завдань, тестування за розділами у Віртуальній аудиторії КПУ, підготовку та захист рефератів.

2. Семестровий (підсумковий) контроль:

проводиться у формі **екзамену** та передбачає виконання тесту або завдань (білетів) за матеріалом усього курсу.

Особливість оцінювання: всі види поточного і семестрового контролю оцінюються за **100-бальною шкалою**.

Для оцінювання роботи студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Загальний підсумковий бал за дисципліну (за 100-бальною шкалою) формується як середньозважена величина на основі всіх поточних і підсумкових оцінок здобувача, отриманих протягом семестру, з урахуванням питомої ваги кожного виду діяльності.

Підсумковий бал = $(B_1 \times k_1) + (B_2 \times k_2) + \ldots + (B_n \times k_n) + (B_{екз.} \times k_{екз.})$

де:

$B_1, B_2, B_3, \ldots, B_n$ – бали за виконання завдань поточного контролю на практичних (семінарських) заняттях, самостійної та індивідуальної роботи, виставлений за 100-бальною шкалою; $k_1, k_2, k_3, \ldots, k_n$ – вагові коефіцієнти відповідного виду контролю;

$B_{екз.}$ – бал за підсумковий семестровий контроль (екзамен), виставлений за 100-бальною шкалою; $k_{екз.}$ – ваговий коефіцієнт підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$$k_1 + k_2 + k_3 + \ldots + k_n + k_{екз.} = 1$$

Структура компонентів оцінювання та їх питома вага

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
Розділ 1. Теоретичні основи управління земельними ресурсами	**100**	**0,20**	**20**
Тема 1. Зміст і структура управління земельними ресурсами. Виконання завдань практичного заняття	100	0,03	3
Тема 2. Суб'єкти управління земельними ресурсами в Україні: організаційна структура**,** компетенція, функції. Виконання завдань практичного заняття	100	0,03	3
Тема 3. Загальна характеристика механізмів управління земельними ресурсами. Виконання завдань практичного заняття	100	0,03	3
Виконання тестових завдань з тем розділу 1	100	0,05	5
Захист рефератів	100	0,06	6
Розділ 2. Основні функції управління земельними ресурсами	**100**	**0,20**	**20**
Тема 4. Землеустрій як головна ланка в системі раціонального використання земель і управління земельним фондом. Виконання завдань практичного заняття	100	0,03	3
Тема 5. Контроль за використанням та охороною земель як функція управління земельними ресурсами. Виконання завдань практичного заняття	100	0,03	3
Тема 6. Моніторинг земель як функція управління земельними ресурсами. Виконання завдань практичного заняття	100	0,03	3
Виконання тестових завдань з тем розділу 2	100	0,05	5
Захист рефератів	100	0,06	6
Розділ 3. Адміністративне управління земельним фондом	**100**	**0,15**	**15**
Тема 7. Традиційні адміністративні методи управління земельними ресурсами. Виконання завдань практичного заняття	100	0,05	5
Тема 8. Нові методи адміністративного управління земельними ресурсами. Виконання завдань практичного заняття	100	0,05	5
Виконання тестових завдань з тем розділу 3	100	0,05	5
Розділ 4. Економічне регулювання земельних відносин	**100**	**0,25**	**25**
Тема 9. Компенсаційні виплати за вилучення земель із сільськогосподарського та лісогосподарського обігу. Виконання завдань практичного заняття	100	0,03	3
Тема 10. Економічне стимулювання раціонального використання та охорони земель. Виконання завдань практичного заняття	100	0,04	4
Тема 11. Оподаткування землі в системі управління земельними ресурсами. Виконання завдань практичного заняття	100	0,03	3
Тема 12. Справляння орендної плати за користування земельними ділянками в Україні. Виконання завдань практичного заняття	100	0,04	4
Виконання тестових завдань з тем розділу 4	100	0,05	5
Захист рефератів	100	0,06	6
Екзамен	**100**	**0,20**	**20**
Разом	**100**	**1**	**100**

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
90–100	A	Відмінно	Здобувач системно пояснює структуру, функції та механізми управління земельними ресурсами, правильно розмежовує повноваження органів державної влади й місцевого самоврядування. Самостійно застосовує відповідні правові норми до практичної ситуації, порівнює адміністративні та економічні інструменти, аргументує управлінське рішення й можливі наслідки. Правильно розкриває питання плати за землю, орендних відносин та економічного стимулювання. Реферат містить критичний аналіз джерел і самостійні висновки; відповіді під час захисту та екзамену повні й обґрунтовані.
82–89	B	Добре	Здобувач вільно володіє основними положеннями земельного управління та професійною термінологією. Правильно визначає компетентний орган, добирає правові норми й обґрунтовує заходи для розв’язання практичного завдання. Допускає поодинокі неточності, які не змінюють суті рішення. Реферат послідовний, висновки аргументовані; відповіді на запитання змістовні.
75–81	C	Добре	Здобувач розуміє систему управління земельними ресурсами, основні функції та механізми регулювання земельних відносин. Розв’язує типові практичні завдання, проте недостатньо повно порівнює варіанти рішень або пояснює їх наслідки. Допускає окремі неточності у визначенні повноважень чи застосуванні правових норм, які виправляє після зауваження. Реферат розкриває тему, але критичний аналіз і висновки недостатньо розвинені.
67–74	D	Задовільно	Здобувач відтворює базові поняття, називає суб’єктів управління та основні адміністративні й економічні інструменти. Виконує практичні завдання за зразком, потребує допомоги в доборі правових норм і формулюванні рішення. Аналіз ситуації неповний, аргументація переважно описова. Реферат містить основні відомості за темою, але недостатньо обґрунтовані висновки.
60–66	E	Задовільно	Здобувач володіє мінімально необхідними знаннями про управління земельними ресурсами, контроль, моніторинг і плату за землю. За допомогою викладача визначає основний напрям розв’язання типового завдання, але допускає суттєві помилки у визначенні повноважень та застосуванні норм. Реферат частково розкриває тему, відповіді поверхові, проте свідчать про розуміння основ дисципліни.

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
35–59	FX	Незадовільно	Здобувач має фрагментарні знання, плутає функції органів управління та механізми регулювання земельних відносин. Не може належно дібрати й застосувати правові норми або обґрунтувати управлінське рішення. Практичні завдання містять суттєві помилки; реферат і відповіді не підтверджують досягнення мінімально необхідних результатів навчання.
0–34	F	Незадовільно	Здобувач не демонструє базового розуміння системи управління земельними ресурсами, не розрізняє її суб'єктів, функції та інструменти. Практичні завдання й реферати відсутні або не відповідають поставленим вимогам. Не може змістовно пояснити порядок розв'язання типової управлінської ситуації.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання	З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень.
Політика академічної доброчесності	Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилатися на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами. У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету.
Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану	Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу. *Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог* У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів. Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим. Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умови опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі. *Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин* У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється *«Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмежені або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті».* Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література

1. Шарий Г. І., Тимошевський В. В., Міщенко Р. А., Юрко І. А. Управління земельними ресурсами : навчальний посібник. Полтава : ПолтНТУ, 2019. 172 с. URL: https://reposit.nupp.edu.ua/item/5237.

2. Третяк А. М., Дорош О. С. Управління земельними ресурсами : навчальний посібник / за ред. А. М. Третяка. Вінниця : Нова Книга, 2006. 360 с.

3. Гуцуляк Ю. Г. Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки. Чернівці : Прут, 2002. 124 с.

4. Дорош О. С. Управління земельними ресурсами на регіональному рівні. Київ : ЦЗРУ, 2004. 142 с.

Додаткова література

5. Третяк А. М. Управління земельними ресурсами та реєстрація землі в Україні. Київ : Преса України, 1998. 220 с.

6. Мордвінов О. Г. Управління аграрним природокористуванням в умовах ринкової трансформації : монографія. Київ : Вид-во УАДУ, 2000. 340 с.

7. Боклаг В. А. Державна політика у сфері управління земельними ресурсами в Україні : монографія. Запоріжжя : КПУ, 2015. 243 с.

8. Аніщенко В. О., Боровий В. О. Моніторинг і охорона земель : навчальний посібник. Чернігів : Чернігівські обереги, 2006. 208 с.

9. Земельний кодекс України : науково-практичний коментар станом на 01.03.2013 р. / за ред. В. І. Курила. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 536 с.

10. Земельне право України : підручник / за ред. О. О. Погрібного, І. І. Каракаша. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Істина, 2009. 600 с.

Нормативні документи

11. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text.

12. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text.

13. Про оренду землі : Закон України від 06.10.1998 № 161-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text.

14. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку земельних відносин в Україні на період до 2020 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 № 743-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/743-2009-%D1%80#Text.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Законодавство України. http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a

2. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. http://www.president.gov.ua

3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України http://www.kmu.gov.ua/ua

4. Національне агентство України з питань державної служби. http://nads.gov.ua/

5. Інститут законодавства Верховної Ради України. http://instzak.rada.gov.ua

6. Національний інститут стратегічних досліджень. http://www.niss.gov.ua

7. Центр політико-правових реформ. http://www.pravo.org.ua/

8. Велика наукова бібліотека. http://sci-lib.com/

9.Міжнародна цифрова електронна бібліотека (IDEAL). http://www.sciencedirect.com/science/journals/

10. Національні бібліотеки світу. http://www.publiclibraries.com/world.htm

11. Цифрова бібліотека наукової літератури. http://citeseer.ist.psu.edu/